

Standaardvoorwaarden 1997

Rechtsverhouding opdrachtgever-architect

Koninklijke Maatschappij tot Bevordering der Bouwkunst Bond van Nederlandse Architecten

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de BNA.

Inhoud

1

Algemene bepalingen

Hoofdstuk 1

Begripsbepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen 6

Hoofdstuk 2

Algemene bepalingen omtrent de opdracht

Artikel 2 De opdracht 6

Artikel 3 Totstandkoming van de opdracht 7

Hoofdstuk 3

Bijzondere bepalingen omtrent de opdracht

Artikel 4 Aanvullende werkzaamheden 7

Artikel 5 Opdracht aan adviseurs 7

Artikel 6 Opdrachten te vervullen in ontwerp- of bouwteamverband 7

Artikel 7 Algehele advisering voor een bouwproject 7

Artikel 8 De architect als gemachtigde van de opdrachtgever 7

Artikel 9 Esthetische waarde van het ontwerp 7

Artikel 10 Onvoorzene omstandigheden 8

Hoofdstuk 4

Algemene verplichtingen van partijen

Artikel 11 Algemene verplichtingen van de architect 8

Artikel 12 Algemene verplichtingen van de opdrachtgever 8

Hoofdstuk 5

Aansprakelijkheid van de architect

Artikel 13 Aansprakelijkheid van de architect voor fouten 9

Artikel 14 Aansprakelijkheid van de architect voor bevoegdheids-overschrijding 9

Artikel 15 Aansprakelijkheid van de architect voor overschrijding van de bouwkosten 9

Artikel 16 Aansprakelijkheid van de architect voor derden 9

Artikel 17 Bevoegdheid tot het beperken van de schade 9

Artikel 18 Omvang van de schadevergoeding 9

Artikel 19 Aansprakelijkheidsduur 10

Artikel 20 Vrijwaring bij verzekering 10

Artikel 21 Aansprakelijkheid van de architect voor het overige 10

Hoofdstuk 6

Bijzonder verloop en opzegging van de opdracht

Artikel 22 Vertraging van de opdracht 10

Artikel 23 Opzegging door één der partijen 10

Artikel 24 Overmacht 10

Artikel 25 Overlijden van één der partijen 10

Artikel 26 Onvermogen en curatele van één der partijen 10

Artikel 27 Wijziging rechts- of samenwerkingsvorm 10

Artikel 28 Verwijtbaar tekortschieten in de nakoming van de overeenkomst 11

Artikel 29 Onuitvoerbaarheid van het ontwerp 11

Artikel 30 Laakbare handelingen of gedragingen 11

Artikel 31 Opzegging en ontbinding van de opdracht 11

Hoofdstuk 7

Gevolgen van de opzegging van de opdracht

Artikel 32 Algemene verplichtingen van partijen na opzegging van de opdracht 11

Artikel 33 Betalingsverplichtingen na opzegging van de opdracht 11

Artikel 34 Auteursrechten na opzegging van de opdracht 12

Hoofdstuk 8

Eigendoms- en auteursrechten en bewaarplicht van de architect

Artikel 35 Eigendomsrechten van de architect 12

Artikel 36 Auteursrechten van de architect 13

Artikel 37 Auteursrechten bij de uitvoering van het ontwerp 13

Artikel 38 Recht van herhaling van het ontwerp 13

Artikel 39 Wijzigingen aan het bouwproject 13

Artikel 40 Recht van naamteken 13

Artikel 41 Recht van afbeelding 13

Artikel 42 Bewaarplicht van de architect 13

Hoofdstuk 9

Toepasselijk recht, geschillen en SR 1997

Artikel 43 Toepasselijk recht 13

Artikel 44 Geschillen 13

Artikel 45 SR 1997 14

2

Werkzaamheden

Hoofdstuk 10

Werkzaamheden van de architect

Artikel 46 Onderscheiding werkzaamheden van de architect 15

Hoofdstuk 11

Algemene bepalingen omtrent de opdracht voor een bouwproject

Artikel 47 Fasen van de opdracht voor een bouwproject 15

Artikel 48 Vergunningen en beschikkingen 15

Artikel 49 Bouwkundige inpassing in het architectonisch ontwerp 15

Artikel 50 Bevoegdheden van de architect bij het voeren van de directie 15

Artikel 51 Toezicht 16

Hoofdstuk 12

Fasen en werkzaamheden bij de opdracht voor een bouwproject

Artikel 52 Fasen en werkzaamheden bij een bouwproject 16

Artikel 53 Fasen en werkzaamheden bij een restauratieproject 17

Artikel 54 Fasen en werkzaamheden bij een Interieurproject 17

Hoofdstuk 13

Overige advieswerkzaamheden

Artikel 55 Overige advieswerkzaamheden 17

3

Advieskosten

Hoofdstuk 14

Algemene financiële bepalingen

Artikel 56 Advieskosten 19

Artikel 57 Honorarium 19

Artikel 58 Vergoeding van kosten 19

Artikel 59 Vergoeding van opzichterskosten 19

Artikel 60 Declaraties van de architect 20

Artikel 61 Omzetbelasting 20

Artikel 62 Administratie van de architect 20

Artikel 63 Wijzigingen van de kostenindex 'I' en van de uurtarieven 20

Artikel 64 Betalingstermijn, rentevergoeding en invorderingkosten 20

Hoofdstuk 15

Bijzondere bepalingen omtrent het vaststellen van de advieskosten

Artikel 65 Varianten op het voorlopig ontwerp 20

Artikel 66 Wijzigingen 20

Artikel 67 Deelopdachten wegens uitvoering in gedeelten 21

Artikel 68 Uitvoering door meer dan één aannemer 21

Artikel 69 Uitvoering in regie 21

Hoofdstuk 16

Honorering op grondslag van de bouwkosten

Artikel 70 Honorarium op grondslag van de bouwkosten 21

Artikel 71 Bepaling van het honorarium op grondslag van de bouwkosten 21

Artikel 72 Honorariumgrondslag 21

Artikel 73 Klassenindeling 22

Artikel 74 Honorariumpercentage 22

Artikel 75 Verdeling van het honorarium over de fasen van de opdracht 22

Artikel 76 Herhaling van het bouwproject voor dezelfde opdrachtgever 23

Artikel 77 Opdracht door meer dan één opdrachtgever 23

Artikel 78 Opdracht aan meer dan één architect 23

Hoofdstuk 17

Honorering op grondslag van bestede tijd

Artikel 79 Bepaling van het honorarium op grondslag van bestede tijd 23

Hoofdstuk 18

Honorering door een vast bedrag

Artikel 80 Vast bedrag voor honorarium 24

Bijlagen

- Bijlage A Beschermd monumenten der bouwkunst 25
- Bijlage B Klassenindeling van woningbouwprojecten 25
- Bijlage C Klassenindeling van andere dan woningbouwprojecten 25
- Bijlage D De kostenindex 'I' 26
- Bijlage E Bepaling van het gewogen gemiddelde, bedoeld in artikel 71 lid 2 26
- Bijlage F Controlelijst vooronderzoek 28
- Bijlage G Controlelijst programma van eisen 29
- Bijlage H Controlelijsten voor de opdracht voor een bouwproject 30
- Bijlage I Controlelijsten voor de opdracht voor een restauratieproject 37
- Bijlage J Controlelijsten voor de opdracht voor een interieurproject 40
- Bijlage K Controlelijst gebruik en beheer 43

Bijlagen

- Bijlage A Beschermd monumenten der bouwkunst 25
- Bijlage B Klassenindeling van woningbouwprojecten 25
- Bijlage C Klassenindeling van andere dan woningbouwprojecten 25
- Bijlage D De kostenindex 'I' 26
- Bijlage E Bepaling van het gewogen gemiddelde, bedoeld in artikel 71 lid 2 26
- Bijlage F Controlelijst vooronderzoek 28
- Bijlage G Controlelijst programma van eisen 29
- Bijlage H Controlelijsten voor de opdracht voor een bouwproject 30
- Bijlage I Controlelijsten voor de opdracht voor een restauratieproject 37
- Bijlage J Controlelijsten voor de opdracht voor een interieurproject 40
- Bijlage K Controlelijst gebruik en beheer 43

Algemene bepalingen

Hoofdstuk 1

Begripsbepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

1

Verstaan wordt onder:

a de SR 1997:

deze Standaardvoorwaarden 1997 Rechtsverhouding opdrachtgever-architect;

b de opdrachtgever:

de natuurlijke persoon, maatschap, vennootschap of rechtspersoon die aan de architect het verrichten van werkzaamheden, de bouwkunst betreffende, opdraagt;

c de architect:

de natuurlijke persoon, maatschap, vennootschap of rechtspersoon die de opdracht tot het verrichten van werkzaamheden, de bouwkunst betreffende, aanvaardt. In deze SR 1997 wordt onder de architect mede verstaan de interieurarchitect;

d de opdracht:

de overeenkomst, waarbij met toepassing van de SR 1997 de opdrachtgever werkzaamheden opdraagt en de architect zich jegens de opdrachtgever verbindt de door deze opgedragen werkzaamheden te verrichten;

e de SAA:

de Standaard Architecten Administratie, zoals gepubliceerd door de Koninklijke Maatschappij tot Bevordering der Bouwkunst Bond van Nederlandse Architecten BNA volgens de druk, zoals deze luidt drie maanden voor de dag waarop de opdracht tot stand komt;

f de bouwvoorbereidingstekeningen:

de tekeningen en staten, die voor een juiste prijsvorming of voor het sluiten van het uitvoeringscontract van belang zijn en waarmee voldaan kan worden aan de verplichtingen voortvloeiend uit het contract bij de aanvang van het werk;

g bouwuitvoeringstekeningen:

de tekeningen en staten, waarin bepaalde facetten van het ontwerp zodanig nader zijn uitgewerkt, dat zij een voldoende duidelijk inzicht in de beoogde uitvoering van het ontwerp bieden;

h productietekeningen:

de door de aannemer, andere uitvoerende partijen of leveranciers gemaakte tekeningen en staten, die dienen om te worden gebruikt bij de fabricage of productie van onderdelen van het bouwproject of bij de vervaardiging van tijdelijke of hulpconstructies.

2

Op de in deze SR 1997 gebruikte kostenbegrippen is het bepaalde in NEN 2631, getiteld 'Investeringskosten van gebouwen', eerste druk, maart 1979 van toepassing.

Hoofdstuk 2

Algemene bepalingen omtrent de opdracht

Artikel 2 De opdracht

1

De opdracht kan betrekking hebben op een bouwproject, op overige advieswerkzaamheden of op een combinatie van beide.

2

Voorafgaand aan de totstandkoming van de opdracht stellen partijen in onderling overleg vast:

a de inhoud en omvang van de door de architect te verrichten werkzaamheden;

b welke gegevens door of namens de opdrachtgever aan de architect ter beschikking worden gesteld bij aanvang en tijdens de vervulling van de opdracht;

c het tijdsbestek, waarbinnen de architect de opdracht vervult;

d op welke wijze de advieskosten van de architect worden bepaald;

e een betalingsschema, volgens hetwelk de architect de declaraties voor zijn advieskosten indient.

3

Voorafgaand aan de totstandkoming van de opdracht voor een bouwproject stellen partijen voorts in onderling overleg vast:

a welke van de in bijlage G genoemde gegevens de opdrachtgever bij aanvang van de opdracht aan de architect dient te verstrekken om de architect over een voldoende duidelijk programma van eisen te doen beschikken bij het aanvangen van de fase van het voorlopig ontwerp;

b welke fasen en de daarbij behorende werkzaamheden, genoemd in de bijlagen H, I of J, de opdracht voor het desbetreffende bouwproject omvat;

c de beoogde uitvoeringsduur van het bouwproject;

d het bedrag aan bouwkosten dat ten naaste bij met de uitvoering van het bouwproject gemoeld mag zijn;

e aan welke adviseur[s] de opdrachtgever opdracht verleent en de door deze[n] te verrichten werkzaamheden;

f in welke mate toezicht op de uitvoering van het bouwproject wordt gehouden; of voor het houden van toezicht de aanstelling van een of meer opzichters vereist is en welke partij deze[n] aanstelt;

g op welke wijze de informatie-overdracht met betrekking tot het bouwproject plaatsvindt tussen de architect, de opdrachtgever en de overige bij het bouwproject betrokkenen.

4

Acht de architect, mede gelet op hetgeen volgens de leden 1 tot en met 3 tussen partijen is vastgesteld, vervulling van de opdracht mogelijk, dan stelt hij in overleg met de opdrachtgever een schriftelijk concept van de opdracht op, waaruit duidelijk de toepasselijkheid van deze SR 1997 blijkt, alsmede hetgeen volgens de leden 1 tot en met 3 tussen partijen is vastgesteld.

De architect laat het schriftelijke concept van de opdracht vergezeld gaan van een exemplaar van deze SR 1997.

5

Het schriftelijke concept van de opdracht bevat tevens een door de architect op te stellen raming van zijn advieskosten. Zijn voor de advieskosten vaste bedragen of percentages overeengekomen, dan worden deze in het schriftelijke concept van de opdracht vermeld.

Hebben deze vaste bedragen of percentages betrekking op de vergoeding van de opzichterskosten of op het houden van toezicht, als bedoeld in artikel 51 lid 2, dan vermeldt het schriftelijke concept van de opdracht tevens:

hetzij, gedurende welke periode van de uitvoeringsduur van het bouwproject toezicht wordt gehouden;

hetzij, het over de gehele uitvoeringsduur van het bouwproject aan het houden van toezicht te besteden tijd.

6

De architect adviseert de opdrachtgever hem het verrichten van een vooronderzoek op te dragen:

a indien de opdrachtgever geen programma van eisen kan verstrekken dat voor de architect als voldoende duidelijk uitgangspunt kan dienen voor het aanvangen van de fase van het voorlopig ontwerp;

b indien het de architect, mede gelet op het bepaalde in de leden 1 tot met 3, onvoldoende duidelijk is of vervulling van de opdracht mogelijk is;

c in alle andere gevallen, waarin de architect dit met het oog op een behoorlijke vervulling van de opdracht wenselijk acht.

7 Stemt de opdrachtgever in met het advies tot het verrichten van een vooronderzoek, dan stelt de architect in overleg met de opdrachtgever een schriftelijk concept van de opdracht voor een vooronderzoek op, waarbij aan de bepalingen van dit artikel op overeenkomstige wijze toepassing wordt gegeven en waarin de verrichten werkzaamheden worden vastgelegd aan de hand van de controlelijst van bijlage F en/of G.

8 Achten partijen op grond van de resultaten van een vooronderzoek vervulling van de opdracht mogelijk, dan handelen zij overeenkomstig het bepaalde in de leden 1 tot en met 5.

Artikel 3 Totstandkoming van de opdracht

1 De opdracht komt tot stand door: hetzij de mededeling van de opdrachtgever, dat hij de architect opdracht verleent overeenkomstig het in artikel 2 bedoelde concept van de opdracht;

hetzij een aan de opdrachtgever gerichte, schriftelijke mededeling van de architect, waaruit blijkt dat de architect de opdracht aanvaardt.

2 Het bepaalde in lid 1 laat onverlet de bevoegdheid van elk der partijen, de totstandkoming van de opdracht door andere middelen te bewijzen.

Hoofdstuk 3

Bijzondere bepalingen omtrent de opdracht

Artikel 4 Aanvullende werkzaamheden

Blijkt de behoorlijke vervulling van de opdracht te vereisen, dat de architect naast de hem reeds opgedragen werkzaamheden nog aanvullende werkzaamheden verricht, dan stellen partijen in onderling overleg de inhoud en omvang van deze aanvullende werkzaamheden vast. De opdrachtgever verleent de architect een aanvullende opdracht tot het verrichten van deze aanvullende werkzaamheden, waarbij partijen handelen overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk 2.

Artikel 5 Opdracht aan adviseurs

1 Maakt de behoorlijke vervulling van de opdracht het aanstellen van adviseur[s] wenselijk, dan bepalen partijen in onderling overleg de aan te stellen adviseur[s] en de door deze[n] te verrichten werkzaamheden. De opdrachtgever verleent rechtstreeks opdracht aan de adviseur[s] en honoreert deze[n].

2 De opdrachtgever stelt terzake van de aan de architect verleende opdracht geen adviseur[s] aan dan in overleg met de architect.

3 De opdrachtgever verstrekt aan de architect alle voor deze van belang zijnde inlichtingen omtrent de overeenkomsten die de opdrachtgever terzake van de opdracht met adviseur[s] heeft gesloten.

4 De architect bevordert in de samenwerking met de door de opdrachtgever aangestelde adviseur[s] de goede voortgang bij de vervulling van de opdracht en stelt de opdrachtgever dienaangaande tijdig op de hoogte.

5 De architect is noch voor de juistheid, noch voor de tijdige verstrekking van de adviezen van de adviseur[s] jegens de opdrachtgever verantwoordelijk, onverminderd het bepaalde in lid 4.

Artikel 6 Opdrachten te vervullen in ontwerp- of bouwteamverband

1 Ligt in de opdracht voor een bouwproject besloten dat de architect zijn opdracht dient te vervullen in ontwerp- of bouwteamverband, dan vermeldt de opdracht naast de werkzaamheden en verantwoordelijkheden van de architect tevens die van de overige teamleden. De architect is niet verantwoordelijk of aansprakelijk voor de werkzaamheden van de overige teamleden, doch uitsluitend voor de in zijn opdracht genoemde werkzaamheden.

2 Vloeien uit het vervullen van de opdracht in teamverband extra werkzaamheden voor de architect voort, dan behoren deze niet tot de standaardwerkzaamheden voor een bouwproject en indien partijen daartoe niet zijn overeengekomen, is de opdrachtgever in voorkomende gevallen afzonderlijk advieskosten aan de architect verschuldigd, die in onderling overleg tussen de opdrachtgever en de architect worden vastgesteld.

Artikel 7 Algehele advisering voor een bouwproject

1 De opdrachtgever kan de architect het verrichten van alle advieswerkzaamheden opdragen, die nodig zijn voor de algehele totstandkoming van een bouwproject. Daaronder kan tevens begrepen zijn, het in alle opzichten vertegenwoordigen van de opdrachtgever in alle zaken, de totstandkoming en de uitvoering van het ontwerp betreffende.

2 Partijen komen in het in lid 1 bedoelde geval nader overeen omtrent de advieskosten en de aansprakelijkheid van de architect, omtrent de eventuele toepasselijkheid van andere standaardvoorwaarden naast deze SR 1997 en omtrent een regeling voor de beslechting van geschillen, indien deze afwijkt van het bepaalde in artikel 44.

Artikel 8 De architect als gemachtigde van de opdrachtgever

Tenzij partijen anders zijn overeengekomen, treedt de architect bij de vervulling en de afwikkeling van de opdracht op als gemachtigde van de opdrachtgever, zulks met inachtneming van hetgeen hierover in deze SR 1997 is bepaald.

Artikel 9 Esthetische waarde van het ontwerp

Bij de beoordeling van de juistheid van de vervulling van de opdracht blijft de esthetische waarde van het ontwerp buiten beschouwing, hetgeen onverlet laat dat het ontwerp dient te voldoen aan redelijke eisen.

Artikel 10 Onvoorziene omstandigheden

1

Op verlangen van één der partijen kunnen de gevolgen van de opdracht worden gewijzigd of de opdracht geheel of gedeeltelijk worden opgezegd op grond van onvoorziene omstandigheden, welke van dien aard zijn dat de wederpartij naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid ongewijzigde instandhouding van de opdracht niet mag verwachten. Aan de wijziging of opzegging kan terugwerkende kracht worden verleend.

2

Een wijziging of opzegging vindt niet plaats, voor zover de omstandigheden voor rekening komen van degene die zich erop beroept.

3

Voor de lezing van dit artikel worden onder de opdracht mede begrepen: de overeenkomsten die van de opdracht een uitvloeisel mochten zijn.

4

Voor de toepassing van dit artikel staat degene op wie een recht of verplichting uit de opdracht is overgegaan, met een partij bij de opdracht gelijk.

Hoofdstuk 4

Algemene verplichtingen van partijen

Artikel 11 Algemene verplichtingen van de architect

1

De architect is gehouden bij de vervulling van de opdracht de opdrachtgever onafhankelijk en deskundig in een vertrouwenspositie als adviseur terzijde te staan. Hij behartigt de belangen van de opdrachtgever naar beste weten en kunnen, in het besef niet alleen verantwoordelijk te zijn jegens zijn opdrachtgever, maar ook tegenover de samenleving en zijn collega's.

2

De architect:

a vergewist zich bij het aanvaarden van een opdracht ervan over de kennis, kunde en ervaring te beschikken, dan wel deze te kunnen aanwenden, die noodzakelijk zijn voor een goede vervulling van de opdracht;

b behartigt de belangen van opdrachtgever naar beste weten en kunnen, met behoud van elgen verantwoordelijkheid en conceptuele onafhankelijkheid;

c is gehouden om alle gegevens van een opdrachtgever vertrouwelijk en geheim te houden, voor zover deze gegevens als vertrouwelijk dan wel geheim aan de architect bekend zijn of voor zover de architect redelijkerwijze kan of moet weten dat deze gegevens vertrouwelijk dan wel geheim zijn;

d draagt zijn opdracht niet geheel of gedeeltelijk over aan een ander zonder toestemming van de opdrachtgever.

3

De architect sluit een beroepsaansprakelijkheidsverzekering af, waarvan de polis tenminste dezelfde dekking biedt als de door de Koninklijke Maatschappij tot Bevordering der Bouwkunst Bond van Nederlandse Architecten BNA laatst vastgestelde en gepubliceerde raampolis.

Op verzoek van de opdrachtgever legt de architect de bescheiden over, waaruit blijkt dat hij aan deze verzekeringsplicht heeft voldaan.

4

Bij de vervulling van de opdracht houdt de architect rekening met de publiek- en privaatrechtelijke voorschriften, waarvan het bestaan van algemene bekendheid onder architecten mag worden geacht.

5

De architect licht de opdrachtgever tijdig in over de gevolgen en eventuele risico's, - wijziging van de bouwkosten en de advieskosten daaronder begrepen - die zijn verbonden aan het veranderen of vermeerderen van de gestelde eisen, aan het veranderen of uitstellen van beslissingen en aan het doorvoeren van bezuinigingen of andere wijzigingen met betrekking tot de opdracht.

6

Desgewenst verstrekt de architect aan de opdrachtgever alle voor deze van belang zijnde inlichtingen omtrent de vervulling van de opdracht, waaronder begrepen inlichtingen omtrent de taken en bevoegdheden die de architect het in zijn dienst staande personeel heeft gegeven, alsmede inlichtingen omtrent overeenkomsten die de architect ter vervulling van de opdracht met derden heeft gesloten.

Artikel 12 Algemene verplichtingen van de opdrachtgever

1

De opdrachtgever gedraagt zich jegens de architect, die hem in een vertrouwenspositie als adviseur terzijde staat, als een goed en zorgvuldig opdrachtgever.

2

De opdrachtgever eerbiedigt het naleven door de architect van diens algemene verplichtingen als bedoeld in artikel 11.

3

De opdrachtgever verschafft de architect alle inlichtingen en gegevens die nodig zijn voor de behoorlijke vervulling van de opdracht.

De opdrachtgever is verantwoordelijk voor zowel de tijdige verstrekking als de juistheid van de door of namens hem aan de architect aanstreekte inlichtingen en gegevens en hij vrijwaart de architect voor aanspraken van derden terzake van deze inlichtingen en gegevens.

4

Desgewenst deelt de opdrachtgever aan de architect schriftelijk de namen en bevoegdheden mede van de personen, door wie hij zich met betrekking tot de opdracht wenst te laten bijstaan of vertegenwoordigen.

Op verzoek van de architect wijst de opdrachtgever na overleg met de architect schriftelijk één van deze personen aan om hem met betrekking tot de opdracht in alle opzichten te vertegenwoordigen.

5

De opdrachtgever geeft geen orders of aanwijzingen aan andere bij de opdracht betrokkenen dan in overleg met de architect.

6

De opdrachtgever zal de ontwerpen en andere bescheiden die de architect bij de vervulling van de opdracht vervaardigt, tijdig beoordelen en na goedkeuring desgewenst waarmerken.

7

De opdrachtgever draagt zijn opdrachtgeverschap niet geheel of gedeeltelijk over aan een ander zonder toestemming van de architect.

Hoofdstuk 5

Aansprakelijkheid van de architect

Artikel 13 Aansprakelijkheid van de architect voor fouten

1

De architect is tegenover de opdrachtgever aansprakelijk voor de schade door deze geleden als rechtstreeks gevolg van een verwijtbare fout door de architect begaan.

2

Voor verwijtbare fouten van het in zijn dienst staande personeel is de architect op gelijke wijze aansprakelijk als voor zijn eigen fouten.

3

Voor fouten van door de architect aangestelde opzichter[s] als bedoeld in artikel 51 lid 1, is de architect op gelijke wijze aansprakelijk als voor zijn eigen fouten.

Voor verwijtbare fouten van de in artikel 51 lid 3 bedoelde, niet door de architect aangestelde personen die belast zijn met het toezicht, is de architect tegenover de opdrachtgever niet aansprakelijk.

4

Voor de lezing van dit artikel wordt onder een verwijtbare fout verstaan: een fout, die een goed en zorgvuldig architect onder de desbetreffende omstandigheden, met inachtneming van normale oplettendheid en bij een normale wijze van vakuitoefening, behoort te vermijden.

Artikel 14 Aansprakelijkheid van de architect voor bevoegdheidsoverschrijding

1

De architect is tegenover de opdrachtgever aansprakelijk voor de schade door deze geleden als rechtstreeks gevolg van een bevoegdheidsoverschrijding van de architect, onverminderd het bepaalde in artikel 50.

2

Voor bevoegdheidsoverschrijdingen door het in zijn dienst staande personeel is de architect op gelijke wijze aansprakelijk als voor zijn eigen bevoegdheidsoverschrijdingen.

3

Voor bevoegdheidsoverschrijdingen van door de architect aangestelde opzichter[s] als bedoeld in artikel 51 lid 1, is de architect op gelijke wijze aansprakelijk als voor zijn eigen bevoegdheidsoverschrijdingen.

Voor bevoegdheidsoverschrijdingen van de in artikel 51 lid 3 bedoelde, niet door de architect aangestelde personen die belast zijn met het toezicht, is de architect niet aansprakelijk.

4

Bij de vaststelling van de schadevergoeding ingevolge het bepaalde in de leden 1 tot en met 3 wordt, naast de overige van belang zijnde omstandigheden, rekening gehouden met de mate, waarin de opdrachtgever door de gevolgen van de bevoegdheidsoverschrijding is gebaat.

Artikel 15 Aansprakelijkheid van de architect voor overschrijding van de bouwkosten

1

Blijkt het ontwerp van de architect niet te kunnen worden uitgevoerd voor ten naaste bij de tussen partijen schriftelijk overeengekomen bouwkosten en kan dit de architect worden verweten, dan is de archi-

techt slechts gehouden zijn ontwerp te herzien zonder berekening van extra advieskosten.

2

Bij de beoordeling of het ontwerp van de architect voor ten naaste bij de overeengekomen bouwkosten kan worden uitgevoerd, worden, naast de overige van belang zijnde omstandigheden, betrokken de prijsontwikkelingen op de bouwmarkt, alsmede de tijd die is verstreken tussen het moment waarop de bouwkosten tussen partijen zijn overeengekomen en het moment waarop de werkelijk te maken bouwkosten zijn vastgesteld.

Artikel 16 Aansprakelijkheid van de architect voor derden

1

Worden op verlangen van de opdrachtgever bepaalde onderdelen van de opdracht door derden vervuld, dan is de architect voor deze onderdelen niet verantwoordelijk.

2

De architect is niet aansprakelijk voor de schade door deze geleden als gevolg van handelen of nalaten van aannemers, andere uitvoerende partijen of leveranciers in strijd met het tussen hen en de opdrachtgever gesloten uitvoeringscontract, de verdere voorwaarden of de orders en aanwijzingen van de directie, behoudens de aansprakelijkheid van de architect voor het voeren van de directie tijdens de uitvoering.

Artikel 17 Bevoegdheid tot het beperken van de schade

De architect is bevoegd om in goed overleg met de opdrachtgever voor eigen rekening fouten, waarvoor hij aansprakelijk is, te herstellen of de uit die fouten voortvloeiende schade te beperken of op te heffen.

Artikel 18 Omvang van de schadevergoeding

1

Bij volledige opdrachten voor een bouwproject is de door de architect te vergoeden schade per opdracht steeds beperkt tot een bedrag van één honderd en vijftig duizend gulden, of, indien het honorarium van de architect hoger is dan één honderd en vijftig duizend gulden, tot een bedrag gelijk aan het honorarium van de architect met een maximum van één miljoen vijfhonderd duizend gulden.

2

Bij andere opdrachten dan een volledige opdracht voor een bouwproject is de door de architect te vergoeden schade per opdracht steeds beperkt tot een bedrag gelijk aan het honorarium van de architect met een maximum van één miljoen vijfhonderd duizend gulden.

3

Indien onverkorte toepassing van de bepalingen omtrent de aansprakelijkheid van de architect, gelet op alle van belang zijnde omstandigheden, tot onredelijke gevolgen zou leiden, kan de door de architect verschuldigde schadevergoeding worden gematigd.

4

Voor lezing van dit artikel wordt onder een volledige opdracht voor een bouwproject verstaan: de opdracht, waarbij aan de architect de standaardwerkzaamheden voor alle in hoofdstuk 12 voor het desbetreffende bouwproject genoemde fasen, alsmede het houden van toezicht als bedoeld in de leden 1 of 2 van artikel 51 zijn opgedragen.

5

Voor de lezing van dit artikel wordt onder het honorarium van de architect verstaan: het bedrag aan honorarium – waartoe noch de vergoeding van kosten, noch de vergoeding van opzichterskosten wordt

gerekend – dat de opdrachtgever bij een juiste vervulling van de opdracht aan de architect verschuldigd zou zijn geweest.

Artikel 19 Aansprakelijkheidsduur

1

Elke aansprakelijkheid van de architect vervalft door het verloop van vijf jaar vanaf de dag waarop de opdracht door voltooiing of opzegging is geëindigd.

Elke rechtsvordering, welke na verloop van vijf jaar na het eindigen van de opdracht aanhangig wordt gemaakt, is niet-ontvankelijk.

2

Voor de toepassing van het bepaalde in lid 1 wordt als de dag waarop de opdracht is geëindigd, aangemerkt de dag waarop de architect de in de opdracht genoemde werkzaamheden heeft voltooid, dan wel de dag waarop de opdracht volgens het bepaalde in artikel 31 is – of wordt geacht te zijn – opgezegd.

3

Tenzij uit het bepaalde in lid 2 een eerdere dag volgt, wordt voor de toepassing van het bepaalde in lid 1 in elk geval als de dag waarop de opdracht is geëindigd, aangemerkt de dag waarop de architect de eind-declaratie terzake van de opdracht heeft verzonden, of, indien de opdracht betrekking heeft op een bouwproject, de dag waarop het bouwproject is – of wordt geacht te zijn – opgeleverd.

Artikel 20 Vrijwaring bij verzekering

Indien de opdrachtgever enig aan de opdracht verbonden risico heeft verzekerd of anderszins aan derden heeft overgedragen, is hij gehouden de architect van aansprakelijkheid terzake van dit risico te vrijwaren, bij gebreke waarvan deze aansprakelijkheid van de architect vervalft.

Artikel 21 Aansprakelijkheid van de architect voor het overige

Voor andere dan de in de artikelen 13 en 14 bedoelde schaden, die de opdrachtgever terzake van de opdracht mocht lijden, is de architect niet aansprakelijk.

Hoofdstuk 6

Bijzonder verloop en opzegging van de opdracht

Artikel 22 Vertraging van de opdracht

1

Wordt de vervulling van de opdracht vertraagd of onderbroken door omstandigheden die de architect niet kunnen worden toegerekend, dan is de opdrachtgever verplicht de extra kosten te vergoeden die voor de architect uit deze vertraging of onderbreking voortvloeien, waaronder begrepen de gemaakte en nog te maken kosten, die voortvloeien uit verplichtingen die de architect met het oog op de tijdige vervulling van de opdracht reeds is aangegaan.

De architect is verplicht de extra kosten ten gevolge van de vertraging of onderbreking zoveel mogelijk te beperken.

2

Is de in lid 1 bedoelde vertraging of onderbreking, gelet op alle van belang zijnde omstandigheden, van ongewoon lange duur of dreigt de architect daarvan onevenredig nadeel te lijden, dan heeft de architect het recht de opdracht op deze grond op te zeggen.

Artikel 23 Opzegging door één der partijen

Partijen hebben ieder het recht de opdracht op te zeggen.

Artikel 24 Overmacht

1

Mag verdere vervulling van de opdracht ten gevolge van overmacht van één der partijen in redelijkheid niet van haar gevegd worden, dan heeft die partij het recht de opdracht op deze grond op te zeggen.

2

Onder overmacht is mede begrepen het geval, dat de opdrachtgever door onvoorzien feiten of omstandigheden, die hem niet kunnen worden toegerekend, elk redelijk belang bij de verdere vervulling van de opdracht heeft verloren.

3

Onder overmacht is mede begrepen het geval, dat de architect door een storing van zijn geestelijke of lichamelijke vermogens de opdracht niet meer naar behoren kan vervullen.

Artikel 25 Overlijden van één der partijen

1

Overlijdt de opdrachtgever, dan is de overeenkomst niet uit dien hoofde geëindigd.

2

Overlijdt de architect, dan hebben zowel zijn erfgenamen of rechtverkrijgenden als de opdrachtgever het recht de opdracht op deze grond op te zeggen.

3

De erfgenamen of rechtverkrijgenden van de overleden partij wijzen op verlangen van de wederpartij binnen een redelijke termijn één van hen of een derde aan om hen in alle opzichten te vertegenwoordigen.

Bij gebreke van een dergelijke aanwijzing heeft de wederpartij het recht de opdracht op deze grond op te zeggen.

Artikel 26 Onvermogen en curatele van één der partijen

1

Indien één der partijen in staat van faillissement wordt verklaard, surseance van betaling heeft verkregen of onder curatele wordt gesteld, heeft haar wederpartij het recht de opdracht op deze grond op te zeggen.

2

De wederpartij heeft in deze gevallen evenwel het recht de wettelijke vertegenwoordiger van de in lid 1 bedoelde partij te sommen binnen een redelijke termijn te verklaren, of hij bereid is de opdracht voort te zetten onder zodanige genoegzame zekerheidsstelling als de wederpartij blijkens de sommatie verlangt.

Verklaart de wettelijke vertegenwoordiger zich bereid de opdracht voort te zetten, dan is hij verplicht bij die verklaring de verlangde zekerheid te stellen.

3

Blijft de in lid 2 bedoelde verklaring uit, of wordt de verlangde zekerheid niet gesteld, dan heeft de wederpartij het recht de opdracht op deze grond op te zeggen.

Artikel 27 Wijziging rechts- of samenwerkingsvorm

1

Is één der partijen een rechtspersoon, dan verkrijgt haar wederpartij door het besluit tot ontbinding van de rechtspersoon of doordat de

gerekend – dat de opdrachtgever bij een juiste vervulling van de opdracht aan de architect verschuldigd zou zijn geweest.

Artikel 19 Aansprakelijkheidsduur

1

Elke aansprakelijkheid van de architect vervalft door het verloop van vijf jaar vanaf de dag waarop de opdracht door voltooiing of opzegging is geëindigd.

Elke rechtsvordering, welke na verloop van vijf jaar na het eindigen van de opdracht aanhangig wordt gemaakt, is niet-ontvankelijk.

2

Voor de toepassing van het bepaalde in lid 1 wordt als de dag waarop de opdracht is geëindigd, aangemerkt de dag waarop de architect de in de opdracht genoemde werkzaamheden heeft voltooid, dan wel de dag waarop de opdracht volgens het bepaalde in artikel 31 is – of wordt geacht te zijn – opgezegd.

3

Tenzij uit het bepaalde in lid 2 een eerdere dag volgt, wordt voor de toepassing van het bepaalde in lid 1 in elk geval als de dag waarop de opdracht is geëindigd, aangemerkt de dag waarop de architect de eind-declaratie terzake van de opdracht heeft verzonden, of, indien de opdracht betrekking heeft op een bouwproject, de dag waarop het bouwproject is – of wordt geacht te zijn – opgeleverd.

Artikel 20 Vrijwaring bij verzekering

Indien de opdrachtgever enig aan de opdracht verbonden risico heeft verzekerd of anderszins aan derden heeft overgedragen, is hij gehouden de architect van aansprakelijkheid terzake van dit risico te vrijwaren, bij gebreke waarvan deze aansprakelijkheid van de architect vervalft.

Artikel 21 Aansprakelijkheid van de architect voor het overige

Voor andere dan de in de artikelen 13 en 14 bedoelde schaden, die de opdrachtgever terzake van de opdracht mocht lijden, is de architect niet aansprakelijk.

Hoofdstuk 6

Bijzonder verloop en opzegging van de opdracht

Artikel 22 Vertraging van de opdracht

1

Wordt de vervulling van de opdracht vertraagd of onderbroken door omstandigheden die de architect niet kunnen worden toegerekend, dan is de opdrachtgever verplicht de extra kosten te vergoeden die voor de architect uit deze vertraging of onderbreking voortvloeien, waaronder begrepen de gemaakte en nog te maken kosten, die voortvloeien uit verplichtingen die de architect met het oog op de tijdige vervulling van de opdracht reeds is aangegaan.

De architect is verplicht de extra kosten ten gevolge van de vertraging of onderbreking zoveel mogelijk te beperken.

2

Is de in lid 1 bedoelde vertraging of onderbreking, gelet op alle van belang zijnde omstandigheden, van ongewoon lange duur of dreigt de architect daarvan onevenredig nadeel te lijden, dan heeft de architect het recht de opdracht op deze grond op te zeggen.

Artikel 23 Opzegging door één der partijen

Partijen hebben ieder het recht de opdracht op te zeggen.

Artikel 24 Overmacht

1

Mag verdere vervulling van de opdracht ten gevolge van overmacht van één der partijen in redelijkheid niet van haar gevergd worden, dan heeft die partij het recht de opdracht op deze grond op te zeggen.

2

Onder overmacht is mede begrepen het geval, dat de opdrachtgever door onvoorziene feiten of omstandigheden, die hem niet kunnen worden toegerekend, elk redelijk belang bij de verdere vervulling van de opdracht heeft verloren.

3

Onder overmacht is mede begrepen het geval, dat de architect door een storing van zijn geestelijke of lichamelijke vermogens de opdracht niet meer naar behoren kan vervullen.

Artikel 25 Overlijden van één der partijen

1

Overlijdt de opdrachtgever, dan is de overeenkomst niet uit dien hoofde geëindigd.

2

Overlijdt de architect, dan hebben zowel zijn erfgenamen of rechtverkrigenden als de opdrachtgever het recht de opdracht op deze grond op te zeggen.

3

De erfgenamen of rechtverkrigenden van de overleden partij wijzen op verlangen van de wederpartij binnen een redelijke termijn één van hen of een derde aan om hen in alle opzichten te vertegenwoordigen.

Bij gebreke van een dergelijke aanwijzing heeft de wederpartij het recht de opdracht op deze grond op te zeggen.

Artikel 26 Onvermogen en curatele van één der partijen

1

Indien één der partijen in staat van faillissement wordt verklaard, surseance van betaling heeft verkregen of onder curatele wordt gesteld, heeft haar wederpartij het recht de opdracht op deze grond op te zeggen.

2

De wederpartij heeft in deze gevallen evenwel het recht de wettelijke vertegenwoordiger van de in lid 1 bedoelde partij te sommeren binnen een redelijke termijn te verklaren, of hij bereid is de opdracht voort te zetten onder zodanige genoegzame zekerheidsstelling als de wederpartij blijkens de sommatie verlangt.

Verklaart de wettelijke vertegenwoordiger zich bereid de opdracht voort te zetten, dan is hij verplicht bij die verklaring de verlangde zekerheid te stellen.

3

Blijft de in lid 2 bedoelde verklaring uit, of wordt de verlangde zekerheid niet gesteld, dan heeft de wederpartij het recht de opdracht op deze grond op te zeggen.

Artikel 27 Wijziging rechts- of samenwerkingsvorm

1

Is één der partijen een rechtspersoon, dan verkrijgt haar wederpartij door het besluit tot ontbinding van de rechtspersoon of doordat de

genoemde partij haar rechtspersoonlijkheid verliest, het recht de opdracht op deze grond op te zeggen.

2

Is één der partijen een vennootschap onder firma, dan verkrijgt de wederpartij door het besluit tot ontbinding van de vennootschap het recht de opdracht op deze grond op te zeggen.

3

Heeft de architect of de opdrachtgever zich in een maatschap verbonden en wordt deze maatschap ontbonden, dan verkrijgt de wederpartij het recht de opdracht op deze grond op te zeggen.

4

Heeft de opdrachtgever bedongen dat de vervulling van de opdracht in het bijzonder wordt toevertrouwd aan een bepaalde persoon en doen zich te diens aanzien de omstandigheden voor als bedoeld in de artikelen 24 lid 3 of 25 lid 2, dan heeft elke partij – mits na behoorlijk overleg – het recht de opdracht, op die grond op te zeggen, voor zover aan deze omstandigheden, gelet op de aard van de opdracht en het stadium waarin deze verkeert, alsmede gelet op de wijze waarop de architect de opdracht verder wenst te vervullen, een redelijk belang om op te zeggen kan worden ontleend.

Artikel 28 Verwijtbaar tekortschieten in de nakoming van de overeenkomst

1

Schiet één der partijen verwijtbaar tekort in de nakoming van de tussen partijen gesloten overeenkomst, dan heeft de wederpartij – onverminderd het bepaalde in hoofdstuk 5 – het recht de opdracht op deze grond op te zeggen.

2

Voor de lezing van lid 1 wordt onder een verwijtbaar tekortschieten in de nakoming van de overeenkomst verstaan: een tekortschieten, dat een goed en zorgvuldig architect of opdrachtgever onder de desbetreffende omstandigheden, met inachtneming van normale oplettendheid – en waar het de architect betreft: bij een normale wijze van vakuitoefening – behoort te vermijden.

Artikel 29 Onuitvoerbaarheid van het ontwerp

Blijkt te eniger tijd dat het ontwerp dat de architect bij de vervulling van de opdracht voor een bouwproject tot stand heeft gebracht, niet uitvoerbaar is en dit de architect toegerekend kan worden, dan heeft de opdrachtgever het recht de opdracht op deze grond op te zeggen.

Artikel 30 Laakbare handelingen of gedragingen

Kan door handelingen of gedragingen van één der partijen in redelijkheid niet van haar wederpartij gevergd worden, dat deze de overeenkomst verder nakomt, dan heeft de wederpartij het recht de opdracht op deze grond op te zeggen.

Artikel 31 Opzegging en ontbinding van de opdracht

1

De opdracht wordt opgezegd door een aan de wederpartij gericht, schriftelijke mededeling van de partij die de opdracht opzegt. Deze mededeling is van onwaarde, indien zij niet de gronden van de opzegging bevat.

2

De opdracht wordt geacht te zijn opgezegd vanaf de dag, waarop de in lid 1 bedoelde mededeling de wederpartij heeft – of wordt geacht te hebben – bereikt, tenzij een andere datum uit de mededeling blijkt.

3

Buiten de in deze SR 1997 geregelde opzeggingsgronden en de daaraan verbonden rechtsgevolgen is ontbinding van de tussen partijen gesloten overeenkomst uitgesloten, tenzij de opdrachtgever een natuurlijk persoon is, die niet handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf.

4

Is de opdrachtgever op grond van het bepaalde in lid 3 gerechtigd de opdracht te ontbinden, dan is, met uitzondering van de aan de ontbinding verbonden rechtsgevolgen, het in deze SR 1997 bepaalde omtrent de opzegging van de opdracht op de ontbinding van de opdracht van overeenkomstige toepassing.

Hoofdstuk 7

Gevolgen van de opzegging van de opdracht

Artikel 32 Algemene verplichtingen van partijen na opzegging van de opdracht

Na de opzegging van de opdracht is ieder der partijen verplicht al datgene te doen, na te laten en te gedogen wat met het oog op de redelijke belangen van haar wederpartij van haar gevergd mag worden, onverminderd het bepaalde omtrent de auteursrechten van de architect.

Artikel 33 Betalingsverplichtingen na opzegging van de opdracht

1

Heeft de opdrachtgever de opdracht opgezegd op grond van het bepaalde in artikel 23, of heeft de architect de opdracht opgezegd op grond van het bepaalde in artikel 28 of 30, dan is de opdrachtgever verplicht op declaratie van de architect te betalen:

- a 115 % van het honorarium, berekend naar de stand van de werkzaamheden ten tijde van de opzegging;
- b de vergoeding van de kosten, de opzichterskosten daaronder begrepen, die de architect ten tijde van de opzegging bij de vervulling van de opdracht heeft gemaakt;
- c de vergoeding van alle gemaakte en nog te maken kosten, voortvloeiend uit verplichtingen die de architect ten tijde van de opzegging reeds is aangegaan met het oog op de verdere vervulling van de opdracht.

2

Heeft de opdrachtgever de opdracht opgezegd op grond van het bepaalde in artikel 30, of heeft de architect de opdracht opgezegd op grond van het bepaalde in artikel 23, dan is de opdrachtgever, voor zover de door de architect verrichte werkzaamheden voor hem van nut zijn, verplicht op declaratie van de architect te betalen:

- a 85 % van het honorarium, berekend naar de stand van de werkzaamheden ten tijde van de opzegging;
- b de vergoeding van de kosten, de opzichterskosten daaronder begrepen, die de architect ten tijde van de opzegging bij de vervulling van de opdracht heeft gemaakt.

3

Heeft de opdrachtgever de opdracht opgezegd op grond van het bepaalde in artikel 28, dan is de opdrachtgever, voor zover de door de architect verrichte werkzaamheden voor hem van nut zijn, verplicht op declaratie van de architect te betalen:

- a het honorarium, berekend naar de stand van de werkzaamheden ten tijde van de opzegging;
- b de vergoeding van de kosten, de opzichterskosten daaronder begrepen, die de architect ten tijde van de opzegging bij de vervulling van de opdracht heeft gemaakt.

4
Is de opdracht opgezegd op grond van het bepaalde in de artikelen 22 of het bepaalde in de artikelen 24 tot en met 27, dan is de opdrachtgever verplicht op declaratie van de architect te betalen:

- a het honorarium, berekend naar de stand van de werkzaamheden ten tijde van de opzegging;
- b de vergoeding van de kosten, de opzichterskosten daaronder begrepen, die de architect ten tijde van de opzegging bij de vervulling van de opdracht heeft gemaakt;
- c de vergoeding van alle gemaakte en nog te maken kosten, voortvloeiend uit verplichtingen die de architect ten tijde van de opzegging reeds is aangegaan met het oog op de verdere vervulling van de opdracht.

5
Tenzij zelfs het voorlopige ontwerp niet gemaakt had behoren te worden, is de opdrachtgever, indien hij de opdracht voor een bouwproject op grond van het bepaalde in artikel 29 heeft opgezegd, verplicht op declaratie van de architect te betalen:

- a het honorarium voor de fase van het voorlopig ontwerp, voor zover de architect met de werkzaamheden daarvoor was gevorderd,
- b de vergoeding van de kosten met betrekking tot het voorlopige ontwerp.

6
Voor de lezing van dit artikel wordt verstaan onder het honorarium, berekend naar de stand van de werkzaamheden ten tijde van de opzegging:

- a voor zover het de opdracht voor een bouwproject betreft die wordt gehonoreerd op grondslag van de bouwkosten:
- het honorarium voor de reeds voltooide fasen van de opdracht;
- het naar de stand van de werkzaamheden berekende deel van het honorarium voor de laatste, afgebroken fase,

b voor zover de opdracht wordt gehonoreerd op grondslag van de bestede tijd:
het honorarium, berekend naar de tijd welke ten tijde van de opzegging aan de vervulling van de opdracht is besteed,

c voor zover de opdracht wordt gehonoreerd door een vast bedrag:
het gedeelte van het honorarium, berekend naar de stand van de werkzaamheden ten tijde van de opzegging,

d voor zover de opdracht wordt gehonoreerd naar enige andere, tussen partijen overeengekomen maatstaf:
het honorarium, dat volgt uit overeenkomstige toepassing van het onder a tot en met c bepaalde.

7
Is de opdrachtgever een natuurlijk persoon die niet handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf, dan wordt in de plaats van de in dit artikel genoemde 115 % telkens gelezen: 100 %.

8
Waar nodig wordt voor de lezing van dit artikel in plaats van de opdrachtgever respectievelijk de architect gelezen:
de erfgenamen of rechtverkrijgenden van de opdrachtgever respectievelijk van de architect, of:
de wettelijke vertegenwoordiger van de opdrachtgever respectievelijk van de architect.

Artikel 34 Auteursrechten na opzegging van de opdracht

1
De opdrachtgever heeft het recht zonder tussenkomst of goedkeuring van de architect diens ontwerp uit te voeren. Indien:

- a de architect de opdracht heeft opgezegd op grond van het bepaalde in de artikelen 23 en 25 lid 2;
- b de opdrachtgever de opdracht heeft opgezegd op grond van het bepaalde in de artikelen 25 lid 3, 26 lid 3, 28 of 30.

2
Tenzij redelijke belangen van de architect zich daartegen verzetten, heeft de opdrachtgever, indien hij de opdracht heeft opgezegd op grond van het bepaalde in artikel 23 en ten tijde van de opzegging met de uitvoering van het bouwproject reeds een aanvang is gemaakt, het recht de uitvoering van het ontwerp in overleg met de architect voort te zetten, mits de opdrachtgever aan de architect een billijke vergoeding voor diens auteursrechten heeft betaald.

3
Het bepaalde in lid 2 is van overeenkomstige toepassing, indien de architect de opdracht heeft opgezegd op grond van het bepaalde in artikel 30.

4
Tenzij redelijke belangen van de architect zich daartegen verzetten, heeft de opdrachtgever, indien de architect de opdracht heeft opgezegd op grond van het bepaalde in artikel 24, het recht de uitvoering van het ontwerp in overleg met de architect voort te zetten, zonder dat hij aan de architect een vergoeding voor diens auteursrechten verschuldigd is.

5
Het bepaalde in lid 4 is van overeenkomstige toepassing, indien de opdrachtgever de opdracht heeft opgezegd op grond van het bepaalde in de artikelen 25 lid 2, 26 lid 1 of 27.

6
Voor zover het bepaalde in de leden 1 tot en met 5 daarop geen inbreuk maakt, blijft het auteursrecht van de architect overigens onverlet.

7
Waar nodig wordt voor de lezing van dit artikel in plaats van de opdrachtgever respectievelijk de architect gelezen:
de erfgenamen of rechtverkrijgenden van de opdrachtgever respectievelijk van de architect, of:
de wettelijke vertegenwoordiger van de opdrachtgever respectievelijk van de architect.

Hoofdstuk 8

Eigendoms- en auteursrechten en bewaarplicht van de architect

Artikel 35 Eigendomsrechten van de architect

Alle originelen van tekeningen, schetsen, bestekken, begrotingen, ramingen, rapporten, berekeningen, verslagen, contracten en andere bescheiden; modellen, computerbestanden en alle andere informatie dragers die de architect bij de vervulling van de opdracht heeft vervaardigd, blijven zijn eigendom, ongeacht of deze aan de opdrachtgever of aan derden ter beschikking zijn gesteld.

Artikel 36 Auteursrechten van de architect

1
De architect heeft, met uitsluiting van ieder ander, het recht van verwezenlijking, openbaarmaking en verveelvoudiging van zijn ontwerpen, tekeningen, schetsen, foto's en alle andere afbeeldingen van zijn ontwerp, van maquettes en modellen alsmede van alle andere voorwerpen of informatiedragers, die van zijn ontwerp een afbeelding of voorstelling vormen, of die zijn bedoeld in de Auteurswet 1912 of in de Beneluxwet inzake tekeningen en modellen, zulks ongeacht of deze aan de opdrachtgever of aan derden ter beschikking zijn gesteld.

2
Het is de opdrachtgever niet toegestaan de uitvoering van een ontwerp van de architect te herhalen – evenmin indien het slechts een deel van een ontwerp van de architect betreft – zonder de uitdrukkelijke, schriftelijke toestemming van de architect.

Aan zijn toestemming kan de architect voorwaarden verbinden, het betalen van een geldelijke vergoeding daaronder begrepen.

Artikel 37 Auteursrechten bij de uitvoering van het ontwerp

1
De opdrachtgever is in alle gevallen verplicht het bouwproject overeenkomstig het ontwerp en de bedoelingen van de architect uit te [laten] voeren en wijkt daarvan niet af dan in overleg met de architect. De opdrachtgever stelt de architect in de gelegenheid zich ervan te vergewissen dat de uitvoering van het bouwproject geschiedt in overeenstemming met zijn ontwerp en bedoelingen.

2
Zijn partijen overeengekomen dat de directie tijdens de uitvoering niet door de architect wordt gevoerd, dan raadpleegt de opdrachtgever de architect omtrent diens bedoelingen in al die gevallen dat bij de uitvoering van het bouwproject wordt geraakt aan de esthetische waarde van het ontwerp.

3
De werkzaamheden van de architect in verband met het in lid 1 bedoelde overleg of de in lid 2 bedoelde raadpleging behoren niet tot de standaardwerkzaamheden voor een bouwproject en indien partijen daaromtrent niet zijn overeengekomen, is de opdrachtgever in voorkomende gevallen afzonderlijk advieskosten aan de architect verschuldigd, die in onderling overleg tussen de opdrachtgever en de architect worden vastgesteld.

Artikel 38 Recht van herhaling van het ontwerp

De architect heeft het recht zijn ontwerp bij herhaling uit te [laten] voeren, voor zover redelijke belangen van een eerdere opdrachtgever zich niet daartegen verzetten en niet dan nadat de architect met de eerdere opdrachtgever overleg heeft gepleegd, of, indien deze niet voor overleg openstaat, niet dan nadat de architect hem op de hoogte heeft gesteld.

Artikel 39 Wijzigingen aan het bouwproject

De architect naar wiens ontwerp een bouwproject tot stand is gekomen heeft het recht zich te verzetten tegen elke wijziging aan dat bouwproject, tenzij deze wijziging van zodanige aard is dat het verzet in strijd zou zijn met de redelijkheid en billijkheid. Ook voor het overige is het bepaalde in artikel 25 van de Auteurswet 1912 van toepassing.

Artikel 40 Recht van naamteken

De architect heeft het recht een naar zijn ontwerp uitgevoerd bouwproject te voorzien van zijn naam of naamteken, mits daardoor geen afbreuk wordt gedaan aan het uiterlijk of aan het gebruik van het bouwproject.

Artikel 41 Recht van afbeelding

De architect heeft het recht van het uitwendige en inwendige van een naar zijn ontwerp verwezenlijkt bouwproject foto's of andere afbeeldingen te maken en deze te verveelvoudigen en openbaar te maken, doch hij behoeft de toestemming van de opdrachtgever voor het openbaar maken van foto's of andere afbeeldingen die het inwendige van het bouwproject tonen na de ingebruikneming.

Artikel 42 Bewaarplicht van de architect

1
De architect bewaart de gegevens die op de opdracht betrekking hebben en waarvan het belang, mede gelet op de aard van de opdracht en de overige omstandigheden, zulks kennelijk vordert op een door hem te bepalen wijze gedurende een periode van tien jaren vanaf de dag, waarop de opdracht is geëindigd.

2
Het bepaalde in de leden 2 en 3 van artikel 19 is van overeenkomstige toepassing.

3
Desgewenst stelt de architect, tegen vergoeding van de kosten, duplicaten van de door hem terzake van de opdracht bewaarde gegevens ter beschikking van de opdrachtgever.

4
De architect is van de in lid 1 bedoelde bewaarplicht ontheven, indien hij de door hem bewaarde gegevens aan de opdrachtgever aanbiedt en deze desgewenst aan de opdrachtgever overdraagt.

Hoofdstuk 9

Toepasselijk recht, geschillen en SR 1997

Artikel 43 Toepasselijk recht

Nederlands Recht is van toepassing op de opdracht en de overeenkomsten die daarvan een uitvloeisel mochten zijn.

Artikel 44 Geschillen

1
Alle geschillen – daaronder mede begrepen die, welke slechts door één der partijen als zodanig worden beschouwd – die tussen de opdrachtgever en de architect of hun rechtsopvolgers of rechtverkrijgenden ontstaan naar aanleiding van de opdracht, dan wel van overeenkomsten die daarvan een uitvloeisel zijn, worden, met uitsluiting van de gewone rechter, beslecht door arbitrage overeenkomstig het Arbitragereglement van de Stichting Arbitrage Instituut Bouwkunst, zoals dat luidt drie maanden voor de dag waarop de opdracht tot stand komt.

2
Indien bij een in kracht van gewijsde gegaan rechterlijk vonnis een uitspraak van het scheidsgerecht geheel of gedeeltelijk nietig wordt verklaard, heeft ieder der partijen het recht het geschil, voor zover het dientengevolge onbeslist is gebleven, opnieuw overeenkomstig dit artikel te doen beslechten.

De vordering vervalt, indien zij bij de in lid 1 genoemde Stichting aanhangig wordt gemaakt later dan drie maanden na het in kracht van gewijsde gaan van het rechterlijk vonnis. Degene die als scheidsmans of secretaris aan de nietig verklaarde uitspraak heeft medegewerkt, zal aan de nieuwe behandeling niet mogen medewerken.

Artikel 45 SR 1997

1

Deze Standaardvoorwaarden 1997 Rechtsverhouding opdrachtgever-architect, welke verkort worden aangehaald als 'SR 1997', zijn op 12 december 1996 vastgesteld door de Algemene Ledenvergadering van de Koninklijke Maatschappij tot Bevordering der Bouwkunst Bond van Nederlandse Architecten BNA en zij zijn gedeponeerd ter griffie van de Arrondissementsrechtbank te Amsterdam onder nummer 230/1996.

2

Deze Standaardvoorwaarden 1997 Rechtsverhouding opdrachtgever-architect zijn van kracht met ingang van 1 januari 1997 en uitsluitend van toepassing op opdrachten die op of na deze datum tot stand komen.